

Krajanské listy – prosinec 2014 a leden 2015

Vydává Velvyslanectví České republiky v Pretorii ve spolupráci s českými krajany
v Jihoafrické republice.

Náměty a příspěvky zasílejte na adresu: maria.ramsova@seznam.cz
Redakce a Velvyslanectví České republiky v Pretorii neručí za obsah zaslaných příspěvků.
Redakční rada: Radek Nedvěd, Mária Ramsová, Mirka Schullerová

Vážení a milí krajané,

přinášíme Vám dvojčíslo Krajanských listů pro prosinec tohoto roku a leden roku nacházejícího. Na úvod věnujte pozornost upozorněním Velvyslanectví ČR v Pretorii. Vaši jihoafričtí přátelé určitě přivítají možnost, že od ledna 2015 nebudou muset cestovat kvůli žádosti o krátkodobé schengenské vízum do Pretorie, ale budou o něj moci požádat v Kapském Městě, kde bude Českou republiku zastupovat ve vydávání krátkodobých víz Švýcarsko.

Samotné vydání těchto Krajanských listů se soustředí na vánoční tematiku. Přesto jsme samozřejmě zařadili i většinu našich pravidelných rubrik.

Přejeme Vám hezké a klidné Vánoce a úspěšný vstup do příštího roku!

Vaše redakce

OBSAH

INFORMACE VELVYSLANECTVÍ ČR V PRETORII	3
DATA UZAVŘENÍ VELVYSLANECTVÍ ČR V PRETORII V PROSINCI 2014 A LEDNU 2015	3
ROZVRH KONZULÁRNÍCH DNŮ V KAPSKÉM MĚSTĚ V LEDNU 2015	3
O KRÁTKODOBÁ VÍZA DO ČR BUDE MOŽNÉ OD LEDNA 2015 POŽÁDAT I V KAPSKÉM MĚSTĚ	3
INZERÁTY / ŽÁDOSTI / OZNÁMENÍ	4
VÝBĚR ZE ZPRÁV	5
NEZAMĚSTNANOST V ČESKU DÁL KLESÁ, BLÍŽÍ SE SEDMI PROCENTŮM	5
ČESKÉ OSOBNOSTI: SVATÝ VOJTĚCH	5
PAMÁTKY UNESCO: LEDNICKO-VALTICKÝ AREÁL	7
ZAJÍMAVOSTI.....	8
ČEŠI PREFERUJÍ RODINU, PŘITOM VEDOU V ROZVODOVOSTI.....	8
ČEKALI JSME VÍC, ŘÍKÁ VĚTŠINA ČECHŮ A SLOVÁKŮ 25 LET PO LISTOPADU	8

ČESKÉ LÁZEŇSTVÍ: LÁZNĚ LEDNICE	9
ZDRAVÍ.....	10
JAK PEČOVAT O SVŮJ MOZEK.....	10
ZE ŽIVOTA NAŠICH KRAJANU.....	11
ZÁBAVA.....	12
HUMOR.....	12
RECEPTY.....	13
VÁNOCE.....	14

INFORMACE VELVYSLANECTVÍ ČR V PRETORII

(Kontakt: Embassy of the Czech Republic, 936 Pretorius Street, Arcadia, Pretoria,
P.O. Box 13671, Hatfield 0028-Pretoria, e-mail : consulate_pretoria@mzv.cz, tel.: 012 4312380, fax:
012 4312398)

DATA UZAVŘENÍ VELVYSLANECTVÍ ČR V PRETORII V PROSINCI 2014 A LEDNU 2015

Upozorňujeme, že Velvyslanectví České republiky v Pretorii bude z důvodu českých a jihoafrických státních svátků uzavřeno v následujících dnech: středa 24. prosince, čtvrtek 25. prosince, pátek 26. prosince, středa 31. prosince a čtvrtek 1. ledna.

ROZVRH KONZULÁRNÍCH DNŮ V KAPSKÉM MĚSTĚ V LEDNU 2015

Konzulární dny v Kapském Městě se budou konat ve dnech 15. – 16. ledna.

Úřední hodiny většinou mezi 8.00 – 15.00 na adrese Visegrádského domu (bývalého Generálního konzulátu ČR), Fleetwood Avenue 2, Claremont. Pro vyřízení Vašich žádostí **je nutné si předem sjednat schůzku** prostřednictvím Velvyslanectví ČR v Pretorii (consulate_pretoria@mzv.cz nebo na telefonním čísle 012 431 2380).

Ve Visegrádském domě nelze podat žádost o vízum.

O KRÁTKODOBÁ VÍZA DO ČR BUDE MOŽNÉ OD LEDNA 2015 POŽÁDAT I V KAPSKÉM MĚSTĚ

Od 15. ledna 2015 bude možné požádat o krátkodobá schengenská víza za účelem cesty do ČR v Kapském Městě. Tímto dnem začne ČR zastupovat v Kapském Městě při vydávání uvedených víz tamní Generální konzulát Švýcarska. Možnost podat zde žádost o vízum budou mít **pouze držitelé pasů Jihoafrické republiky, kteří dlouhodobě pobývají v provinciích Východní Kapsko, Severní Kapsko či Západní Kapsko.**

Žádosti se budou podávat osobně výhradně u outsourcingové společnosti TLScontact na adrese:

TLScontact
Media Quarter
Upper Ground Floor
2 De Smit Street
De Waterkant

Tel. 021 410 0118
www.tlscontact.com/zaCPT2ch/login.php

Žádosti o krátkodobá víza bude nadále možné podávat i na Velvyslanectví ČR v Pretorii. Žádosti o dlouhodobé pobyty bude přijímat výhradně Velvyslanectví v Pretorii.

INZERÁTY / ŽÁDOSTI / OZNÁMENÍ

Výuka češtiny a angličtiny od začátečníků až po velmi pokročilé, od dětí až po důchodce.

Individuální přístup. Kontakt: Radka Hejmalová-Millar, mobilní telefon 0824681401, e-mail RadkaHej@gmail.com

Kvalifikovaná soudní překladatelka nabízí vypracování překladů z češtiny do angličtiny a z angličtiny do češtiny (případně z a do ruštiny a němčiny). Kontakt: Radka Hejmalová-Millar, mobilní telefon 0824681401, e-mail RadkaHej@gmail.com.

Naučte se šít jako profesionálové a oblékejte se podle svých představ.

HODINY ŠITÍ pro začátečníky i pokročilé

Individuální přístup a zdokonalení vašich dovedností jsou u nás zaručeny.

Specializujeme se také na **DESIGN A ZAKÁZKOVÉ ŠITÍ** svatebních šatů; večerních, business a vycházkových oděvů.

Najdete nás v Centurion.

VOLEJTE 0834484795 – Petra

Villa Klara B&B nabízí ubytování v luxusně vybavených pokojích v srdci Johannesburgu v Northcliffu. Guesthouse je vhodně situován velmi blízko nákupního střediska Cresta. Ideální pro byznysovou klientelu díky své poloze. (CBD 15minut, Sandton 20minut, N1 7 minut, nemocnice 10 minut). Pokoje mají WiFi spojení. Pro více informací navštivte naši webovou stránku www.villaklara.co.za.

Rezervace: klara@villaklara.co.za či 011 478 2513. Denně od: 08:00 do 17:00.

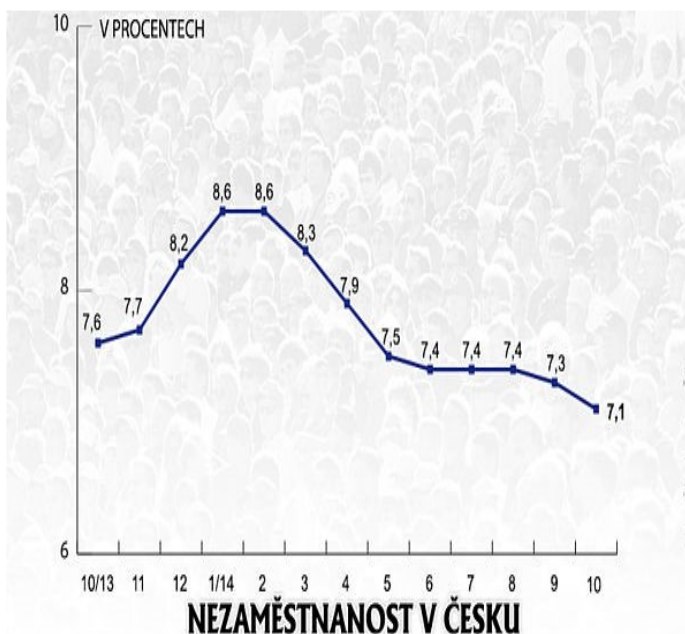
At Villa Klara, the customer always comes first

VÝBĚR ZE ZPRÁV

NEZAMĚSTNANOST V ČESKU DÁL KLESÁ, BLÍŽÍ SE SEDMI PROCENTŮM

Nezaměstnanost v ČR klesla v říjnu meziměsíčně o 0,2 procentního bodu na 7,1 %. Bez práce bylo 519 638 lidí, o 9460 méně než v září. Počet volných míst se zvýšil o 1661 na 58 217. Uvedl to Úřad práce ČR. Proti loňskému říjnu se nezaměstnanost snížila o 0,5 procentního bodu a počet volných míst vzrostl o 19 080.

Situaci na pracovním trhu ovlivňuje mimo jiné oživení ekonomiky a také ještě stále probíhající sezónní práce, například v gastronomii, hotelnictví, stavebnictví, turismu nebo dobíhající činnosti v zemědělství. Vzestupnou tendenci má i průmyslová výroba v celé ČR.

Zdroj: Novinky.cz

ČESKÉ OSOBNOSTI: SVATÝ VOJTĚCH

(nar. okolo 957–997); v zahraničí známý spíše pod birmovacím jménem Adalbert; byl druhý pražský biskup; pocházel z rodu Slavníkovců; Je mimo jiné pokládán za autora nejstarších českých a polských duchovních písní, např. známé písně *Hospodine pomiluj ny*. Vystupoval proti některým jevům v tehdejší společnosti, které se neslučovaly s církevním učením, zejména proti pohanství, obchodování s otroky, kněžskému manželství a velmi rozšířenému alkoholismu. Kromě toho se zasloužil o rozvoj domácího latinského písemnictví, zároveň však respektoval staroslověnskou kulturní tradici.

Jeho působení bylo komplikováno krizí českého státu, která se mimo jiné projevovala i rostoucími spory mezi Přemyslovci a Slavníkovci. Dvakrát pro spory s knížetem opustil zemi, druhý odchod, ke kterému došlo krátce před vyvražděním Slavníkovců, mu zachránil život a ukázal se být definitivním. Byl zabit, když jako misionář působil na území pohanských Prusů, a je proto Římskokatolickou církví považován za mučedníka.

Vojtěch byl synem Slavníka, jehož rod sídlil v Libici nad Cidlinou. Přesné datum jeho narození není známé, stalo se tak pravděpodobně mezi léty 955–957. Měl 5 sourozenců. Základní vzdělání Vojtěchovi zprostředkovali kněží z Libice. Ve studiu pokračoval v Magdeburku, kde jako nadaný žák působil devět let (972–981).

19. února 982 byl magdeburským biskupem Adalbertem a za účasti Boleslava II. v Levém Hradci birmován. Také zde získal první stupeň vyššího kněžského svěcení – podjáhensství. Po návratu do Prahy se stal pomocníkem prvního českého biskupa Dětmara; po jeho smrti se Vojtěch stal druhým

pražským biskupem. Jeho investitura proběhla ve Veroně císařem (Ota II.). Biskupské svěcení mu poté udělil metropolita Willigis.

Nový biskup byl odhodlaným šířitelem křesťanské víry. V převážně pohanských krajích – v Čechách, na Moravě a v Uhrách – se snažil vymýtit největší nešvary tehdejší společnosti, zejména obchod s otroky, mnohoženství a alkoholismus. Jeho radikální pokusy o očistu věřících v diecézi však narazily na zažitá stereotypy. Po pěti letech v úřadu Vojtěch v roce 988 znechuceně opustil Prahu a odcestoval společně s bratrem Radimem k papeži Janu XV. Z Říma odešli do kláštera Monte Cassino, později do řeckého kláštera ve Valle Luca a nakonec do reformního benediktinského kláštera na římském Aventinu. Zde s podporou papeže složil 17. dubna 990 řeholní slib.

Odchod biskupa z jeho působiště nebyl pro české knížectví dobrou vizitkou. Proto český kníže Boleslav II. vyslal poselstvo, které mělo Vojtěcha přesvědčit k návratu. Ten žádosti v roce 992 vyhověl. Do Prahy s sebou přivedl skupinu italských mnichů a pro ně založil Břevnovský klášter, který byl jako první mužský klášter v Čechách vysvěcen 14. ledna 993. Poměry v českém knížectví se však od Vojtěchova odchodu nijak nezměnily, proto se roku 994 rozhodl opustit svůj úřad podruhé. Vyvraždění slavníkovského rodu, ke kterému došlo o rok později, bylo hlavním důvodem, proč byl tento druhý odchod definitivní. V roce 996 se ještě pokoušel dohodnout na podmínkách opětného návratu, tyto snahy však vyzněly naprázdno.

Po vyvraždění Slavníkovců Vojtěch pobýval v klášteře sv. Alexia na Aventinu, později se odebral do Polska ke knížeti Boleslavu Chrabrému s cílem podniknout misijní cestu k pohanským Luticům nebo Prusům. Za cíl byly nakonec vybrány pobaltské Prusy. Misie vedla podél břehů Visly a Gdaňského zálivu. Roku 997 dorazil spolu se svými druhy a polským vojenským doprovodem do Sambie, nejbohatšího kraje Pruska. Během obtížné evangelizace nechal Vojtěch mýtit i pohanské posvátné duby. Při svém misijním působení byl varován, že si je pohansky věřící Prusové nepřejí, že za ně může být potrestán smrtí, a bylo mu řečeno, aby Prusko jako misionář opustil. Vojtěch ale misie neukončil. 23. dubna 997 byl na jednom z pro pohany posvátných míst - posvátném háji Kunterna, do kterého byl lidem zakázán přístup, při bohoslužbě, podle jiných zdrojů jen při jeho náhodné návštěvě, chycen, zajat a rituálně zabit ochránci tohoto místa. Část jeho doprovodu byla ušetřena, aby pro výstrahu jiným mohla o jeho smrti podat svědectví. Vojtěch je pro svou smrt při evangelizační činnosti Římskokatolickou církví považován za mučedníka.

Boleslav Chrabrý se chopil příležitosti získat pro mladé polské knížectví vlastního mučedníka a světce. Vojtěchovy ostatky od Prusů vykoupil (prý je vyvážil zlatem) a uložil je v sídelním Hnězdně. Zpět do Čech je odvezl český kníže Břetislav I.

V roce 999 byl Vojtěch papežem Silvestrem II. na žádost císaře Oty III. prohlášen za svatého. Vzápětí císař vykonal pouť k jeho hrobu a udělil polskému knížeti Boleslavovi Chrabrému významná privilegia. Část Vojtěchových ostatků pravděpodobně odvezl do Říma a nechal nad nimi vystavět chrám sv. Bartoloměje na Tiberském ostrově. Kolem jeho portálu býval v minulých staletích nápis, který oznamoval, že v tomto kostele spočívají dvě ruce sv. Vojtěcha, z nichž jedna držela arcibiskupskou berlu v Praze a druhá křtila v Uhrách sv. Štěpána.

Od 11. století se svatý Vojtěch pokládá za druhého patrona české země po svatém Václavovi, stal se také hlavním patronem polské církve a Uher (roku 994 Vojtěch podle tradice pokřtil budoucího prvního uherského krále Štěpána I.). Papež Pavel VI. jej apoštolským listem Praga urbis z 26. listopadu 1965 prohlásil hlavním patronem pražské arcidiecéze (stolec sv. Vojtěcha).

Vojtěchův nevlastní bratr Radim se roku 1000 stal prvním hnězdenským arcibiskupem. Vojtěch se do své vlasti vrátil roku 1039, kdy kníže Břetislav I. podnikl válečnou výpravu do Polska a v Hnězdně slavnostně vyzvedl ostatky sv. Vojtěcha, sv. Radima a Pěti svatých bratří. Světcovy ostatky byly uloženy na Pražském hradě ve zvláštní kapli, přistavěné k rotundě sv. Víta. Kníže Spytihněv II. zde později založil novou baziliku a dal ji zasvětit společně sv. Vítu, sv. Václavu i sv. Vojtěchu. Roku 1143

byla z ostatků oddělena lebka a byla uložena v relikviáři. Podle této lebky byla upravena jiná lebka, která se dostala do Cách, jako svatovojtěšská relikvie.

Svátek sv. Vojtěcha připadá na 23. duben.

Zdroj: Wikipedie
Rubriku připravila: Mírka Schullerová

PAMÁTKY UNESCO: LEDNICKO-VALTICKÝ AREÁL

Ve 12. století tu rod ze Seefeldu vybudoval mohutný pomezní hrad, v jehož podhradí vzniklo město. Předpokládá se, že Valtice byly povýšeny na město mezi roky 1192-1227.

V příštích stoletích změnilo panství několikrát svého majitele. Ale už v roce 1387 získávají šestinový podíl Lichtensteinové, a tak také začíná dlouhá éra jejich působení ve Valticích. Město na počátku 20. století nemělo žádný průmysl, přesto tu nadále rod Lichtensteinů sídlil a ve Valticích měl i svou kabinetní kancelář. V roce 1938 přechází panství na Františka Josefa z Lichtensteina a je v jeho držení až do roku 1945, kdy mu bylo na základě tzv. Benešových dekretů zabaveno a velkostatek převeden pod státní správu.

Na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO zapsán v roce 1996. Současnou podobu dala zámku novogotická přestavba ve stylu tudorské gotiky z let 1846-1858, jejímž autorem byl Jiří Wingelmüller. Část barokního zdiva sice zůstala zachována, ale nový vzhled fasády byl doplněn o řadu přístaveb a nových prvků, jako jsou cimbuří, balkóny, arkýře, komíny a věžičky. Romantický novogotický vzhled získaly také interiéry s vynikajícími ukázkami bohaté řezbářské výzdoby. Za pozornost stojí vřetenové schodiště v knihovně, kazetový strop z lipového dřeva v modrém sále, reliéf stromu života ze slonové kosti či mramorové krby.

Nepravidelný tvar území Lednicko-valtického areálu o rozloze bezmála 300 km² hraničí na jihu s Rakouskem, na západě s oblastí Pálava, na severu a na východě tvoří volnou hranici areálu řeka Dyje. Jeho úpravy vycházely ze zvyklostí uplatňovaných v anglických parcích. Proto se tu potkává barokní architektura s novogoticky upravenou budovou zámku a drobnými stavbami v romantickém stylu (Skleník, Lovecký zámček, Minaret, Apollonův chrám, Rybníční zámček, Nový dvůr, Hraniční zámček, Chrám Tří Grácií, Janův hrad, Obelisk a Rendez-vous).

Možná nevíte, že...

Hraniční zámček je postaven na hranici mezi Markrabstvím moravským a Dolním Rakouskem. Svědčí o tom nápis na budově i hraniční potůček, který vytékal z vázy u sochy ležící nymfy. Roku 1676 proběhl ve Valticích čarodějnický proces, který na tehdejší poměry dopadl pro obviněné více než dobře. Údajně čarodějky nejenže přežily mučení a věznění, ale dokonce byly propuštěny jako nevinné.

Lednicko-valtický areál, jako jeden z pokladů světového kulturního a přírodního dědictví, je se svými historickými objekty, zahradní architekturou, rybníky a sítí cyklistických tras považován za nejrozsáhlejší člověkem uměle vytvořené území Evropy.

Zdroj: unesco-czech.cz
Rubriku připravila: Mária Ramssová

ZAJÍMAVOSTI

ČEŠI PREFERUJÍ RODINU, PŘITOM VEDOU V ROZVODOVOSTI

Největší životní prioritou pro 92 % Čechů je žít ve spokojené rodině. Klidné rodinné zázemí zaujímá, podle dlouhodobých analýz Centra pro výzkum veřejného mínění (CVVM), první místo v hodnotovém žebříčku prakticky celá dvě desetiletí

Statisticy ale zároveň upozorňují, že Česko má dlouhodobě jednu z nejvyšších rozvodovostí v Evropě. Současně klesá počet uzavřených sňatků a roste počet samostatně žijících mladých lidí.

„Na první pohled by čísla vypovídala o tom, že jsme jako Češi nekonvenční, ale to není zcela pravda. I třikrát rozvedený muž či žena vám potvrdí, že jejich nejvyšší hodnotou je stále funkční rodina, která by svým členům zajišťovala zázemí a bezpečí,“ říká psycholožka Kateřina Irmanová.

Podle statistik bylo například v roce 1991 uzavřeno 71 tisíc manželství, rozvedlo se 29 366 z nich. V loňském roce bylo uzavřeno pouze 43 499 manželství, rozpadlo se 27 895 rodin. V Česku roste i počet mladých singles. Odhadem je ekonomicky dobře zajištěných, vzdělaných, ale samostatně žijících mladých lidí mezi 20 až 39 lety kolem tří set tisíc. „Důvodem neshod v partnerství, které mohou vyústit v rozvod, je často rozpor mezi ideálem a následnou realitou,“ říká socioterapeutka Marie Macháčková. „Naším společným ideálem bylo mít vlastní dům s terasou, na které bychom společně popíjeli kávu a kde by si hrály děti. Stavěli jsme ho pět let, kdy jsme jen dřeli, sháněli peníze, materiál, žádné hezké společné zážitky, prožívání. Manžel byl jako otec prakticky po celou dobu stavby nepřítomný. Teď sice již sedíme na terase, pijeme kávu, ale nemáme si co říci,“ říká čtyřicetiletá Dana.

Ženy tak opouštějí svoje partnery, kteří vydělávají, zabezpečují rodinu, ale jsou v rodině neviditelní, nepřítomní jako partneři a otcové. A naopak, muži vymění svoji manželku, se kterou z pracovních důvodů jsou jen pár hodin v týdnu, za svoji osobní asistentku, se kterou tráví podstatně více času.

Podle rodinných poradců klesá mezi partnery schopnost dosažení kompromisů, jeden chce dominovat nad druhým. Podle ekonomických analytiků se na statistikách sňatků a rozvodů projevuje také vliv ekonomické situace země, dostupnost bydlení, hrozba nezaměstnanosti i chystané zákony, které například zdraží podání návrhu na rozvod či zkomplikují majetková vyrovnání.

Zdroj: novinky.cz

ČEKALI JSME VÍC, ŘÍKÁ VĚTŠINA ČECHŮ A SLOVÁKŮ 25 LET PO LISTOPADU

Vývoj od listopadu 1989 nenaplnil očekávání 54 % lidí v Česku a 70 % na Slovensku. Lidé v obou zemích jsou zklamáni hlavně kvůli sociální nejistotě, nezaměstnanosti a chudobě a také politice a kvalitě demokracie. Vyplývá to z průzkumu agentury Median pro Českou televizi a Rozhlas a televizi Slovenska.

Polistopadový vývoj v Česku očekávání naplnil u 27 % lidí a předčil u 4 %. Na Slovensku byla očekávání naplněna u 22 % a překonána u 1 % dotázaných. „Nedá se to však interpretovat jako negativní hodnocení polistopadového vývoje. Většina lidí, alespoň v Česku, tvrdí, že se kvalita života zlepšila. Očekávání ale bylo větší a nenaplnilo se,“ uvedl k průzkumu v Otázkách Václava Moravce Daniel Prokop z agentury Median.

Říjnový průzkum Centra pro výzkum veřejného mínění (CVVM) ukázal větší spokojenost s polistopadovým vývojem. Dvě třetiny Čechů v něm vyjádřily přesvědčení, že společenská změna z roku 1989 stála za to. Na Slovensku stejně odpovědělo 58 % lidí. Podle průzkumu Medianu jsou v Česku čtvrtstoletí po pádu komunistické totality optimističtější obyvatelé měst, lidé s příjmem nad 20 tisíc korun a s vysokoškolským vzděláním. Více zklamání jsou lidé, kteří nechodí volit nebo volí levici. Na Slovensku jsou spokojenější s polistopadovým vývojem ekonomicky aktivní lidé a ti, kteří vydělávají alespoň 800 eur (22 150 Kč).

Sociální nejistotu a nezaměstnanost uvedlo jako důvod svého zklamání v Česku 36 % dotázaných, na Slovensku skoro polovina. S politikou a kvalitou demokracie je v Česku nespokojena pětina lidí, na Slovensku 17 % dotázaných. Celkově se situace od listopadu 1989 zhoršila podle pětiny Čechů a 19 % Slováků. Z korupce a klientelismu je v obou zemích shodně zklamáno 13 % lidí.

Průzkum Median provedl v Česku mezi 18. a 26. říjnem, ptal se 1 207 lidí. Na Slovensku bylo mezi 22. říjnem a 1. listopadem dotazováno tisíc lidí, kterým bylo v době pádu komunismu alespoň 15 let. Slovenský premiér Robert Fico vzpomínal, že jemu bylo tehdy 25 let a oceňoval tehdy hlavně zahájení procesu demokratizace. „Málokdo ale předpokládal, že ve jménu transformace budeme muset obětovat celou jednu generaci a tou jsou důchodci. Uvědomme si, že reálné mzdy z roku 1989 jsme dosáhli až v roce 2007,“ řekl v České televizi Fico.

Také český premiér Bohuslav Sobotka zdůraznil, že nejdůležitější byl tehdy přechod k demokracii. „Možná proto tehdejší vůdci neříkali vše, co by měli,“ uvedl Sobotka s tím, že lidem tak zůstala jejich velká očekávání.

Zdroj: <http://idnes.cz>
Rubriku připravila: Mária Ramsová

ČESKÉ LÁZEŇSTVÍ: LÁZNĚ LEDNICE

Na Jižní Moravě, jen pár minut jihovýchodně od Brna v malebném kraji protkaném vinicemi a cyklostezkami, leží nejmladší léčebné lázně v ČR, Lázně Lednice. Lázně zahájily svůj provoz v únoru roku 2007.

Najdete je přímo v srdci areálu, který byl v roce 1996 zapsán do seznamu Světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO.

Lednicko-valtický areál tvoří majestátní zámky budované za dob Lichtenštejnů, obklopené překrásnými zahradami, nádherné salety lemující turistické stezky, či lužní lesy kolem řeky Dyje. Lednicko-valtický areál s rozlohou téměř 300 km² je považován za nejrozsáhlejší, člověkem uměle vytvořené, území v Evropě. V Lázních Lednice tak můžete strávit pohádkové dny plné zdraví a odpočinku se svými přáteli či rodinnými příslušníky.

Přírodní zdroje: Přírodní, středně mineralizovaná, jodobromová, chloridosodná minerální voda se zvýšeným obsahem kyseliny metaborité. Jedná se o vody hypertonické studené.

Léčebné indikace: Dospělí: nemoci oběhového ústrojí, nemoci z poruchy výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí, nemoci nervové, nemoci pohybového ústrojí, nemoci kožní, nemoci gynekologické, nemoci onkologické.

Volný čas: Lázeňští hosté mohou navštívit Lednický zámek vzdálený jen cca 10 minut chůze od Lázeňského domu PERLA. V zámeckých zahradách se mohou hosté projet na lodičkách k Minaretu či Janohradu. Pro sportovně zaměřené hosty je zde rozsáhlá síť turistických stezek i cyklostezek. Vyznavačům koloběžek můžeme doporučit místní půjčovnu. Kolo či koloběžku Vám přivezou až do Lázeňského domu Perla. Přímo v lázeňském domě Perla můžete využít fitness centrum, saunu a bazén. V blízkosti lázní si můžete zahrát např. tenis, squash, petanque či zacvičit Zumbu. Lázeňský dům Perla pořádá pravidelné taneční večery, kulturní akce či večery spojené s degustací vína. V Lázních Lednice je možné využít i konferenční prostory.

Výlety do okolí

Rybniční zámek, Tři Grácie, Apolonův Chrám, Sv. Hubert, Rendez-vous, Obelisk
Hlohovec – Hraniční zámek
Valtice – zámek, Salon vín, kolonáda Reistna
Mikulov – zámek, Svatý Kopeček, Ditrichsteinská hrobka, Kozí hrádek, jeskyně Turoldu, obří sud
CHKO Pálava
Dolní Věstonice – Archeologické muzeum s nejznámějším exponátem „Věstonickou Venuší“
moravské vinařské cyklostezky

Zdroj: [http: lecebne-lazne.cz](http://lecebne-lazne.cz)

ZDRAVÍ

JAK PEČOVAT O SVŮJ MOZEK

Bez ryb blíže k depresím

Pokud chceme, aby náš mozek dobře fungoval, musíme myslet na správné živiny, které jsou jeho stavebními kameny. Mezi ně patří esenciální mastné kyseliny a vitaminy E a skupiny B. Tyto látky si naše tělo neumí vyrobit, proto je nutné přijímat je z potravy.

„Výzkumy ukazují, že nedostatek 3-omega mastných kyselin může způsobit deprese, migrény nebo mrtvici. Může však také vést k problémům s učením a duševním problémům. Málo vitamínu B se často projevuje únavou a podle některých studií může nepostačující přísun vitamínu E stát za vznikem určitých onemocnění mozku,“ říká PharmDr. Klára Minczinger, produktová manažerka společnosti Generica.

Vynikajícím zdrojem esenciálních mastných kyselin je rybí tuk, vitamin E můžeme načerpat například ze sóji a pšeničných klíčků. Z luštěnin, ořechů a kvasnic lze získat vitaminy skupiny B. Optimální denní dávku nám mohou pomoci zajistit také doplňky stravy.

Psychický odpočinek při fyzické zátěži

Pravidelný sport, který v ideálním případě provozujeme na čerstvém vzduchu, působí na mozek jako vzpruha. Během pohybu totiž dochází k lepšímu prokysličování mozku, který je lépe prokrven. To může přispívat ke zlepšení paměti a zvýšit schopnost učit se. Sport také pomáhá vylučování hormonů, které příznivě ovlivňují naši náladu a tlumí bolest. Vyplavují se taktéž látky, díky nimž si odpočine levá hemisféra, zodpovídající za logické a rozumové úkoly, a nastartuje se činnost pravé hemisféry,

kteřá má na starosti kreativní a abstraktní činnosti. Pravidelnost sportování je důležitá. Pokud jsme totiž trénovaní, umí naše tělo vyrobit těchto látek více a v kratším čase.

Jazyky proti Alzheimerově chorobě

Ke zdravému mozku nám vedle sportu pomůže také pravidelný mentální trénink. Během něho bychom se měli snažit aktivně posilovat procesy, které se v mozku odehrávají. Často se doporučuje luštit křížovky nebo sudoku, ale pomoci mohou také šachy, karty a jiné deskové hry, které nás nutí přemýšlet. Výbornou volbou je začít se učit cizí jazyk. Lidé, kteří hovoří více jazyky, jsou totiž méně často postiženi Alzheimerova nemoc. Pravidelné učení se cizí řeči může údajně zpomalit nástup této choroby až o čtyři roky. Příznivý vliv na mozek má také hra na hudební nástroj. Ačkoli je lepší začít s jazyky i hudbou ještě v dětství, ani dospělí neztrácejí schopnost učit se. Proto není nikdy pozdě s tréninkem mozku začít.

Po učení hned spát

Důležitým bodem v péči o mozek by samozřejmě měl být také odpočinek. Pro dospělého člověka je denní minimum spánku 6 hodin. „Dlouhodobá spánková deprivace může vést k podobným změnám, jaké s sebou přináší stárnutí, zejména se objevují poruchy paměti. V mozku se navíc zvedá hladina stresových hormonů, což se může odrazit na problémech s koncentrací, přemýšlením a chováním,“ vysvětluje PharmDr. Klára Minczinger ze společnosti Generica. Naopak kvalitní hluboký spánek pomáhá při učení a zlepšuje paměť. Během doby, kdy spíme, totiž dochází v našem mozku ke zpracování informací, které jsme získali během dne. Pokud chceme spát kvalitně, měli bychom se vyhnout konzumaci jídla těsně před spaním. Dobré je také omezit přísun alkoholu, kofeinu a nikotinu. Pro lepší spánek nám může pomoci například směs extraktů z chmele, mučenky a kořene kozlíku.

Zdroj: <http://zdravi.doktorka.cz/>
Rubriku připravila: Mária Ramsová

ZE ŽIVOTA NAŠICH KRAJANU

Čeští turisté v JAR- blog: Cesta po stopách afrického vína

Etiketa vína se zemí původu Republic South of Africa není ani v Čechách výjimkou, takže když už v Africe jste a nejste vyloženě vinný odpůrce, bylo by hříchem jejich vinice neokouknout. Dvou až třídní výlet, který vám bude spíš připomínat projížďku po Francii, či rýnských vinicích lze považovat za únik z Afriky jako takové. Převaha bělošského obyvatelstva, evropský způsob bydlení, víno a všude jen samé víno, oceán v nedohlednu, tak přesně to je vinný trojúhelník na jihu Afriky. Paarl - Stellenbosch – Franschhoek – hlavní vinařské oblasti, které stojí za to navštívit.

Ideál, když jste zrovna v Kapském městě a dostanete chuť na sklenku vína přímo z vinice (jelikož jinak je tu víno dobré skoro všude), nebo na zakázaný hrozen z cizí vinice, i takové nápady se mohou v hlavě občas objevit!

My jsme volili ubytování v Paarlui - jeden domek, který kdysi majitel přizpůsobil k obrazu svému, zanechal v něm otisk minulosti a zpřístupnil ho turistům. Prostě když změna, tak změna. Skinkikofi Guest House doporučuji, je tu všechno, bazén a dokonce i wi-fi... občas mě ta Afrika úplně zarazila!

Navíc je to vhodný výchozí bod pro další výjezdy! Wine tasting, champagne oblasti, ale i Monkey town, který je vzdálen zhruba hodku cesty a nabízí nezapomenutelný zážitek „dne s opicemi“ jejich krmení, ale třeba i jen pozorování je prostě pecka, já opice miluju, takže jsem z toho byla opravdu nadšená, pokud nejste takoví nadšenci, nic se neděje.

V okolí najdete i mnoho dalšího - farmy na záchranu lvů či opic, motýlí farma... zvířat je tu všude dost. Dobře se tu ale i najíte a ještě lépe napijete, pokud jste milovníci výrazných odrůd, pak tu budete jako v ráji. Skloubení ceny a kvality vás dostane do kolen, takže doporučuji posadit se, objednat si a už jen vychutnávat. Cedule při silnici, které symbolizují, že právě zde probíhá ochutnávka vína jsou vlastně úplně všude, takže buď to vezměte podle oka anebo si projedte před tím průvodce vína a jeďte na jistotu. Ani jedné možnosti ale litovat nebudete!

Z vinařství doporučuji jedno hodně poetické – Rickety Bridge (Franschhoek). A když se vám tu opravdu zalíbí, můžete tu klidně i přespat a v noci se vydat na tajnou výpravu do přilehlých vinic! Když vás chytí, neříkejte, že vám to někdo radil, ale věřte, že noční hrozny zůstanou zážitkem na dlouho.

Pokud jste si zamilovali bublinky, pak popojedte o něco dále a navštivte vinařství Haute Cabrière ve Franschhoeku. Krásné prostředí, které nabízí ochutnávky již od brzkých ranních hodin, vás možná donutí tam strávit ještě více času, než jste plánovali!

Zdroj: <http://lenkavolfova.blog.idnes.cz/>
Rubriku připravila: Mária Ramsová

ZÁBAVA

HUMOR

Ze zprávy Aljašského úřadu pro lesní a vodní hospodářství:

„Je sice pravda, že jak samcům, tak samicím losa narůstá každé léto bohaté paroží, ale samci ho hned na počátku zimy ztrácejí. Jen samice si paroží přes zimu podrží, a to až do jarního vrhu mláďat. Je tedy nevyhnutelným faktem, že losi v Santově spřežení jsou a vždy byli holky - losice. Taky nás to mohlo trknout. Kdo jiný než těhotné ženské by dokázal během jedné noci obletět svět, na krku tlustého dědka v červeném oblečku, a ani jednou se neztratit?“

***

Pepíček se ptá na Štědrý den rodičů: „Určitě mi tohle všechno přinesl Ježíšek?“

Maminka na to: „Ano, a kdo jiný?“

Pepíček se zamračí: „A co jste mi teda přinesli vy?“

***

Malý chlapeček napsal do dopisu Santovi: „Pošli mi bratříčka.“

Za několik dní došla odpověď: „Pošli mi maminku.“

***

Sousedky stojí na chodbě a drbou. Okolo jde Pepíček a slyší, co si paní od vedle povídají. Přijde domů a říká tátovi: "Tati letos budeme mít hodně cukroví."

„Jakto?“ Opoví táta.

„No protože sousedky říkaly, že máma už měsíc peče s listonošem.“

***

Ráno po Novém roce se muž budí a při pohledu do zrcadla si povídá:
Je vidět, že začal rok Králíka: červené uši, napuclé velké oči, zarostlá chlupatá tvář!

***

„Milý Ježíšku, děkuji ti za dárek“, Povídá Jenda.
„To je maličkost“, odpovídá Ježíšek. „Nemáš zač.“
„Taky si myslím, ale maminka mi přikázala poděkovat.“

Rubriku připravila: Mirka Schullerová

RECEPTY

Rumové kuličky v kokosu

14 dkg cukru moučka
5 dkg másla
5 dkg mletých ořechů
6 lžiček kakaa
2 lžíce rumu

Změklé máslo nakrájíme na kousky a dáme do misky nebo na vál. Přisypeme cukr, ořechy, kakao a do důlku vlijeme rum. Rukama zpracujeme v těsto, které dáme do lednice odpočinout.

Z mírně ztuhlé hmoty tvarujeme menší kuličky. Rumové kuličky obalíme v kokosu.

Jablkový závin s mandlemi

1,5-2 kg jablek
200 g listového těsta
50 g mandlí
žloutek, máslo
sáček vanilkového cukru
sáček skořicového cukru
hladká mouka
strouhanka

Hotové listové těsto necháme rozmrazit. Jablka omyjeme, oloupeme a nakrájíme na kostičky nebo nastroháme podle chuti a zvyku.

Plát povoleného listového těsta rozválíme na vále, který jsme si předtím jemně posypali moukou. Těsto pomažeme rozehřátým máslem, posypeme strouhankou a poklademe jablky, ze kterých jsme jemným tlakem rukou vymačkali šťávu. Posypeme vanilkovým a skořicovým cukrem a přidáme nahrubo nasekané mandle.

Těsto zabalíme a přemístíme na plech. Závin potřeme rozšlehaným žloutkem a propícháme, aby nám při pečení nepraskl. Pečeme v troubě na 160-180 °C po dobu 30-40 minut. Nakrájený závin podáváme posypaný moučkovým cukrem a nasekanými mandlemi.

Vánoční kuba

400 g krup
100 g vepřového sádla
1 velká cibule
100 g sušených hub
kmín
majoránka
pepř
1 palička česneku

Kroupy propláchneme vodou a vaříme v osolené vodě s kmínem.

Mezitím si namočíme sušené houby do vody a necháme nabobtnat. Nakrájíme cibuli na drobno, česnek rozmačkáme.

V hrnci osmahneme na sádle cibulku a houby. Vše smícháme s kroupami a dochutíme kořením podle chuti. Poté připravenou směs vložíme do pekáče vymazaného sádlem a pečeme cca 15 minut.

Podáváme bez přílohy pouze s kyselou okurkou.

Zdroj: ona.idnes.cz

VÁNOCE

Rozsvěcení vánočního stromu si v Praze nenechaly ujít tisíce lidí

Tisíce lidí si v sobotu 29. 11. nenechaly ujít tradiční rozsvícení vánočního stromu na Staroměstském náměstí v Praze.

Mnozí návštěvníci ale mohli světelné divadlo pozorovat jen ze vzdálenosti několika desítek metrů. Blíž se totiž nedostali. Přehlnuté byly i okolní ulice. V centru metropole i na dalších jejích místech začaly také vánoční trhy. Konají se i v mnoha městech po celé republice. Dvacetimetrový smrček z Nespek na Benešovsku rostl 72 let. Dřevorubci ho pokáceli v neděli. Letos ho ozářilo na 100 000 LED žárovek. Visí na něm půlmetrové ozdoby v podobě andělů, jablek či perníčků.

Strom rozsvítila nová primátorka Adriana Krnáčová. Slavnostní rozsvěcení trvalo zhruba dvě minuty a doprovázela je hudba Antonína Dvořáka. Postupně se rozzářily jednotlivé části stromu, nakonec pak kometa na vrcholku smrčku. Na Staroměstském náměstí začaly také vánoční trhy. Stánky rozmístili pořadatelé kolem Husovy sochy. U stromu je letos volněji. U smrčku bude stát od neděle betlém s živými zvířaty. Stánky na vánočních trzích na Staroměstském i Václavském náměstí budou mít otevřeno od 10:00 do 22:00, ty s občerstvením až do půlnoci. Trhy potrvají do začátku ledna. Konají se i na dalších místech Prahy a v mnoha dalších městech republiky.

Vánoční strom se o víkendu rozzářil také na Hradě. O první adventní neděli ho v 16:00 rozsvítila manželka prezidenta Ivana Zemanová. Současně zahájila tradiční sbírku na pomoc dětem z SOS dětských vesniček. Do jiné sbírky na pomoc dětem mohou zájemci přispět i na Staroměstském náměstí, kde je kasička.

Zdroj: idnes.cz

Lidé ze Zdounek vyrobili největší perníkový betlém

Největší perníkový betlém v republice vytvořili lidé ze Zdounek na Kroměřížsku a okolních obcí. Betlém v neděli sestavili z 1806 perníků, které sami upekli. Z toho 1255 bylo lidských postav, zbytek tvořily ovečky, stromy nebo domečky, řekla organizátorka Petra Horáková. Pokořili tak dosavadní rekord, který čítal 1215 postav vyrobených z perníku. Nadšenci pekli perníky asi měsíc. „Pracovalo nás na tom asi deset lidí aktivně, dalších deset pomáhalo, třeba dozdobovalo perníky,“ podotkla Horáková, která připravila téměř všechno těsto.

Obec podle jejích slov zaplatila materiál. „Spotřebovalo se 120 vajec a 30 kilogramů mouky,“ podotkla Horáková, která na obci pracuje jako kulturní referentka. Nikdo z lidí, kteří perník pekli, přitom není profesionální cukrář nebo pekař. „Ta myšlenka vznikla na pohřbu našeho kamaráda. Chtěli jsme něco udělat, něco vytvořit. Řekli jsme si, že betlém k Vánocům patří,“ podotkla Horáková.

Zdroj: Novinky.cz

Deset zajímavostí o Vánocích

1. Slovo Vánoce pochází z německého slova Weihnachten, což znamená „svaté noci“. Písemný doklad o tom, jak slovo vzniklo, pochází z roku 1170. Slovo weih pochází z germánského wíha – „svatý“.
2. 25. prosinec byl uváděn jako datum Kristova narození od 3. století. Existují doklady, že kolem roku 336 bylo v Římě oslavováno narození Krista. Všeobecně se Vánoce slaví od 7. století. Datum 25. prosince coby den narození Krista má zřejmě svůj původ v oslavě Velikonoc, a to prostým výpočtem: Velikonoc, které se slavily 25. března, křesťané považovali za den Kristova vtělení (početí), když připočteme 9 měsíců, vyjde datum 25. prosince.
3. Některé tradice spojené s Vánocemi pocházejí již z předkřesťanských dob, kdy byl oslavován zimní slunovrat. Někdy se uvádí, že Vánoce v Římské říši nahradily saturnálie, které se slavily 17. prosince nebo 17. - 23. prosince. Římané si také na saturnálie rozdávali dárky.
4. Všichni křesťané Vánoce neslaví, například v 17. století byly v Anglii a některých amerických koloniích Vánoce kvůli možnému pohanskému původu zakázány; podobně některé novodobé skupiny vycházející z křesťanství Vánoce neslaví ani dnes, například Svědci Jehovovi. Přimo z Bible totiž nelze slavení Vánoc obhájit.
5. Vánoční stromek. Tradice zdobení stromku pochází z německých měst. Zpočátku nebyl zdoben svícemi. Jedna z prvních zpráv o ozdobeném osvětleném stromku v místnosti je v brémské kronice z roku 1570. V českých zemích poprvé vánoční stromek připravil pro své přátele v roce 1812 ředitel Stavovského divadla J. K. Liebich na svém libeňském zámečku. Zdobení stromů bylo zřejmě inspirováno dávným zvykem obětovat stromům -germánské kmeny o zimním slunovratu uctívaly boha Wotana a Keltové ozdobenými stromky či větvemi uctívali boha Slunce.

6. Dárky. S nošením dárků je to složité, promítají se do něj pradávne zvyky. V některých německých zemích je nosí jako u nás Ježíšek – Kristkind, ale na severu Německa už rozdává dárky Weihnachtsmann, divoký muž který má rezaté vlasy i fousy a cestuje na divokém větru, v Anglii „Otec Vánoce“, ale například v Dánsku skřítkové - nisserové, ve Švédsku po večeři přichází nadělovat dárky dědeček Jultomten (Vánoční muž) za pomoci skřítků Julnissarů, ale taky vánoční kozel.

7. Santa Claus, který rozváží v USA dárky na sobím spřežení, byl inspirován holandským Sinterklaasem, který souvisí s historickým biskupem, který rozdával dárky, svatým Mikulášem (Saint Nicholas).

8. Koledy. Jejich historie sahá až do 13. století.

9. Tradiční zvyky. Vánoční zvyky jako líbání pod jmelím, rozkrajování jablek nebo pouštění ořechových lodiček jsou pěkně staré – naznačují to pradávna tradice spojená se jmelím. Již Keltové jmelí považovali za posvátnou rostlinu, která léčí a odstraňuje neplodnost. Zvyk líbat se pod jmelím zřejmě souvisí s tím, že Germáni spojovali jmelí s plodností.

10. Jesličky. V Čechách se tento zvyk objevuje roku 1560 v kostele sv. Klimenta v Praze.

Zdroj: Wikipedia.org

Vánoční zvyky a tradice

Vánoce již klepou na dveře a všude je cítit, že svátky se nezadržitelně blíží! Jste na ně připraveni? I v dávných dobách bylo na Štědrý den potřeba připravit spoustu důležitých věcí – ne vždy to však byl stromeček, dárečky nebo kapr, jak jsme zvyklí dnes. Chcete se dovědět něco o vánočních zvycích a čarování našich dávných předků?

Mít o Vánocích doma stromeček je poměrně nový zvyk. Jeho kořeny sahají do Německa 17. století a u nás byl původně rozšířen jen v bohatších měšťanských rodinách a bývala to vždy jedle. Je ovšem možné, že prapůvod tradice vánočních stromečků se ukrývá v mnohem hlubší minulosti. Jehličnatý stromek, který na zimu neopadá, je totiž symbolem věčného života a naděje na příchod nového jara. S oslavou návratu světla zřejmě souvisí i tradice zapalování svíček na stromečku.

Kromě neodmyslitelného kapra patří na štědrovečerní stůl velké množství dalších tradičních pokrmů. Opět platí, že kapr patří mezi poměrně nové zvyky, i když zachovává starou tradici, že štědrovečerní jídlo musí být co nejbohatší, ale přitom postní, tudíž z masa je povolena pouze ryba. Tradiční štědrovečerní recepty se v různých krajích a oblastech lišily, ale suroviny se často opakovaly – hrách, čočka, houby, ořechy, mák, kysané zelí a další. Pokud chcete zůstat po celý rok zdraví, štědrovečerní večeři musí podle dodnes rozšířené slovenské tradice otevírat vánoční oplatky. Oplatky se jí s česnekem a medem – potravinami, které symbolizují pevné zdraví.

Štědrovečerní večeře je ovšem potřeba myslet i na další věci. Pokud si chcete zajistit bohatství v nadcházejícím roce, měli byste pod svícen – nebo podle jiné verze pod talíř – na prostřeném stole vložit minci. Stejný účel má odkládání šupin z vánočního kapra, které je pak potřeba nosit po celý rok v peněženke – nebo je opět dát pod talíř na stole. Na štědrovečerní stůl se kdysi prostíral jeden talíř navíc a nechávala se prázdná židle pro zemřelé příbuzné. Kromě toho nesmí od stolu nikdo odejít před skončením večeře, jinak by rodina nezůstala v dalším roce soudržná. Tuto funkci někde plnil taktéž řetěz, kterým se spoutávaly nohy stolu. Někde se zas pod stůl pokládala sekyra, na kterou si každý ze stolovníků musel položit nohu, aby ho v nadcházejícím roce nezastihla nemoc. U večeře se nezapomínalo ani na domácí zvířata – každé z nich muselo v tento magický večer ochutnat něco ze slavnostních pokrmů! Dál bylo na Štědrý den zvykem pomazat si tváře medem – to proto, aby nás po celý rok měli lidé rádi!

Tajemná vánoční noc má magickou moc prozradit nám něco o tom, jaký nás čeká v příštím roce osud. Určitě znáte věštění z příčně rozkrojeného jablka – pokud najdete jádřinec ve tvaru pěticípé hvězdy, předpovídá to štěstí a zdraví, zatímco kříž varuje před rizikem onemocnění. Podobně se věštilo z vlašských ořechů – výsledek závisel na tom, jestli jste po rozlousknutí ořechu spatřili zdravé nebo černé jádro. Další známý způsob věštění z plovoucích svíček v ořechových skořápkách asi nemusíme představovat – lodička, která se vzdálila od ostatních, předpovídala svému majiteli dlouhou cestu, pokud se převrátila, hrozila dotyčnému nemoc. Nejvíce si však štědrovečerního věštění užily mladé neprovdané dívky, které se různými způsoby snažily odhalit, jestli se příští rok vdají a za koho – třeba litím oliva nebo házením pantofle za hlavu – pokud by jeho špice směřovala ke dveřím, čeká vás v příštím roce svatba!

Zdroj: astrohled.cz

Různé podoby „Ježíška“

Ježíšek

Ježíšek je zdobnělina jména Ježíš Kristus. Příběh jeho narození v Betlémě, jak jej podává Lukášovo evangelium, v přístřešku pro dobytek, „protože se pro ně nenašlo místo pod střeškou“, přitahoval po staletí pozornost lidí a patrně vtiskl křesťanský ráz pohanským svátkům slunovratu, slaveným ve stejnou dobu.

Děda Mráz v Československu

Počátkem 50. let 20. století se v době komunistického režimu objevily snahy vytlačit Ježíška a Mikuláše Dědou Mrázem.

Na rozdíl od současnosti, kdy jsou tyto tradiční české postavy vytlačovány Santou Klausem komerčně, šlo o ideologickou propagandu.

Roku 1952 byl vyslán proslov tehdejšího předsedy vlády Antonína Zápotockého určený zejména dětem, ve kterém mimo jiné pravil: „Ježíšek vyrostl a zestaral, narostly mu vousy a stává se z něho děda Mráz. Nechodí již nahý a otrhaný, je pěkně oblečený v beranici a v kožichu.“

Mrazík

Mrazík (nebo děda Mráz, rusky Дед Мороз nebo Морозко) – je zosobnění ruské legendy ve slovanské mytologii. Představuje období zimy nebo kováře. Jeho bratrem je bůh Vichr.

U východních Slovanů je to stařec, který jezdí na saních se spřežením bílých koní a přináší zimní počasí. O pravoslavných Vánocích se mu proto obětovala kaše nebo kyselo. Původně však byl krutým a zlým pohanským božstvem, Velkým Starcem Severu, vládcem ledového chladu a sněhové bouře, která mrazí.

Tato bytost později změnila svůj charakter a stal se z ní vánoční děda Mráz, který nosí dárky.

Santa Claus

známý též jako Svatý Mikuláš, Otec Vánoc nebo jednoduše Santa je legendární osoba, která v mnoha zemích dává dárky všem hodným dětem. Tradičně na Štědrý večer 24. prosince nebo 6. prosince (svátek Svatého Mikuláše). Legenda má z části základ v legendárním vyprávění vztahujícím se k osobě Svatého Mikuláše. Velmi podobný příběh je v řeckém a byzantském folkloru spojován s Basilem Velikým. Svátek svatého Basila 1. ledna je časem vyměňování dárků v Řecku. Původně byl zobrazován v biskupském rouchu. Dnešní Santa Claus je většinou zobrazován jako oblý, veselý, bělovousý muž nosící červený klobouk s bílým lemem. Bíle lemované kalhoty s černým koženým páskem a boty.

Santa Claus žije na dalekém severu v kraji věčného ledu. Poloha Santova obydlí kolísá od severního pólu po Korvatunturi v Laponsku. V americké verzi Santa přilétá na svých sáních, tažených létajícími soby. Do domu se dostává komínem tak, že do něj skočí a přistane v krbu. Tam dá dárky do punčoch, které si děti nachystaly na krbovou římsu, než šly spát.

Zdroj: Wikipedia.org

Den svaté Lucie

Svátek svaté Lucie (13.12.) je nejmagičtější a nejtajemnější dnem celého adventu! Tento den byl zasvěcen věštění a čarování a vztahuje se k němu nespočetné množství pověr a lidových zvyků. V předvečer Luciina svátku nastane jedna z nejtemnějších nocí v celém roce a zlé čarodějnice teď mají obrovskou moc!

Svatá Lucie byla křesťanskou mučednicí, která musela trpět za to, že se odmítla provdat za bezbožného nápadníka. Dokonce si podle legendy vyloupala oči, které zmiňovaného muže okouzly – a věnovala mu je. Bůh ji za to obdařil novým párem očí, které byly ještě krásnější, než ty původní! Na výročí Luciiny smrti, 13. prosince, obcházely kdysi na vsích po domech ženy oblečené v bílém - „Lucky“. Tyto tajemné postavy ukrývaly svůj obličej pod maskou, do domů přicházely bez ohlášení a budily hrůzu. Jméno Lucie je odvozeno od latinského slova značícího „světlo“ a Lucky přinášely se svým bílým rouchem naději, že již brzo se dny začnou opět prodlužovat a noci zkracovat. Při svých obchůzkách koledovaly: „Jdu, jdu, noci upiju.“ Jejich příchod se spojoval též s čistotou. Lucky nosily v ruce husí křídlo nebo koště a předstíraly, že vymetají z domů prach a špínu. Symbolizovalo to očistění ode všeho starého a zbytečného, co tady zanechal právě se končící rok. Kromě toho tyto bílé ženy kontrolovaly, jestli mají hospodyňky v domácnosti před příchodem svátků hezky uklizeno – a běda té, u které by našly nepořádek! Na Lucii byly zapovězené některé ženské práce, především předení a tkaní – která žena by se v tento den odvážila usednout ke kolovrátku, mohla si přivodit neštěstí!

Den svaté Lucie se slavil nejenom u nás, ale i v dalších evropských zemích. Někde již upadl v zapomnění, ale třeba ve Švédsku se dodnes těší velké popularitě. Jejich Lucii tam znají všechny malé děti, protože do temné polární noci přináší naději na nové světlo. Švédská Lucie chodí stejně jako ta naše oblečená v bílém, a hlavu jí zdobí věnec s hořícími svíčkami. Tuto masku si však může obléct jenom dívka, která byla předtím zvolena jako ta nejkrásnější ze všech!

Po dlouhá léta se věřilo, že o svaté Lucii přichází noc, která je nejdelší v celém roce. Dnes už víme, že na zimní slunovrat si ještě musíme několik dnů počkat, ale neznamená to, že se naši předkové pletli – v 16. století totiž papež Řehoř XIII. reformoval kalendář a data mnoha svátků se tehdy posunula. V některých tradicích však ještě najdeme ozvěny dávných časů – kvůli tehdejší reformě kalendáře se

například v pravoslavných zemích slaví Vánoce až 6. ledna. S Lucií je to podobné – kdysi její svátek opravdu byl tím nejkratším dnem v celém roce!

Ke dnu svaté Lucie se váže množství pověr a věsteckých praktik. Dvanáct dnů mezi Lucií a Štědrým dnem údajně předpovídá, jaké bude počasí po dvanáct měsíců příštího roku. Muži se mohli pokusit vyrobit si malý dřevěný stolec, který měl čarodějnou moc – když si na něj pak o Vánocích v kostele stoupli, rozeznali v davu lidí, kdo z nich jsou zlé čarodějnice – uviděli je stát otočené zády k oltáři! Vyrobit tento stolec však nebyla hračka – nesměl být použit ani jeden hřebík a existoval složitý návod, který bylo potřeba dodržet.

Luciin svátek se spojuje také s milostnou magií. Ženy a dívky toužící najít toho pravého si mohou vyzkoušet jednoduchou věštbu. Potřebujete třináct papírků. Na dvanáct z nich napište jména dvanácti mužů a třináctý lístek ponese nápis „neznámý“. Papírky poskládejte a zamíchejte. Pak jeden vytáhněte a hodte do ohně nebo spalte v plameni svíčky. Totéž opakujte každý den, aniž byste četly, co je na lístečcích napsáno – na Štědrý den vám pak poslední zbývajících lístek prozradí, který muž je vám souzen! Stejnou věštbu si mohou vyzkoušet i muži se jmény dvanácti dam jejich srdce – a třináctou neznámou!

Zdroj: astrohled.cz

Tři králové

Mudrci z Východu, tradičně označovaní jako Tři králové, jsou postavy z Matoušova evangelia, které navštívily Ježíše krátce po jeho narození v Betlémě a přinesly mu dary, zlato, kadidlo a myrhu. Upřesnění, že byli tři, že to byli králové a jejich jména, nejčastěji Kašpar, Melichar a Baltazar, přinesla až pozdější tradice, v Novém zákoně se tyto údaje nevyskytují.

V západní liturgické tradici je svátek Tří králů ztotožněn se slavností Zjevení Páně a církev jej na Západě i Východě slaví 6. ledna. Tento svátek je svou podstatou totožný se slavností Narození Páně, je dvanáctým dnem Vánoc a fakticky jím Vánoce vrcholí a končí. Svátek Tří králů upomíná na okamžik, kdy se Kristus zjevuje nejen izraelskému národu, ale všem; dává se rozpoznat jako král všech, které zastupují mudrcové z daleka.

Albrecht Dürer, Klanění tří králů, olej na plátně, 98×111 cm, 1504, Galleria degli Uffizi, Florencie

Požehnání na dveřích fary ve Lstiboři, okres Kolín

Matoušovo evangelium

„Když se narodil Ježíš v judském Betlémě za dnů krále Heroda, hle, mudrci od východu se objevili v Jeruzalémě a ptali se: 2 „Kde je ten právě narozený král Židů? Viděli jsme na východě jeho hvězdu a přišli jsme se mu poklonit.“

V evangeliu podle Matouše se dále vypráví, jak se jich král Herodes vyptával na hvězdu a poslal je do Betléma, aby mu pak oznámili, kde se dítě nachází. Hvězda jim pak ukazovala cestu až k domu, kde byl Ježíš s Marií, poklonili se mu a předali dary. Mudrci pak na pokyn ve snu odcestovali a místo Herodovi neoznámili. Herodes se rozlítil a, protože se obával svého postavení po narození Mesiáše-krále židů, nechal usmrtit všechny chlapce do věku dvou let. Josef však předtím na pokyn ve snu vzal Ježíše a Marii a utekli do Egypta.

Pozdější tradice

Podle legendy byli tři mudrci či mágové z bible pohané, hvězdopravci zřejmě z Persie, babylonští kněží kultu Zarathursty. Jejich znalost pohybů hvězd a pozornost vůči nim je spojována s proroctvím z knihy Numeri, kde Balaám předpovídá, že z rodu Jákobova vyjde hvězda, nový král Izraele.

„Králové Taršíše a ostrovů přinesou dary, budou odvádět daň králové Šeby a Seby.“

V evangelním příběhu samotném není řeč ani o králich, ani o jejich počtu. Poprvé se o třech mudrcích zmiňuje církevní spisovatel Órigenés na počátku 3. století, který počet tří zřejmě vyvozuje z počtu darů, které Ježíši přinášejí. Označení králové se pak objevuje až v 6. století u sv. Caesaria z Arles (pravděpodobně podle zmínky v 72. žalmu). Počet mudrců však v jednotlivých výkladech kolísal od počtu dvou až čtyři v západní církvi po dvanáct ve východní. Jmen Kašpar, Melichar a Baltazar se jim dostává zřejmě až v lidových vyprávěních v 7. století, jsou napsána také na fresce v Raveně datované po roce 560 po Kristu. Prvním, u koho se tato jména spolehlivě objevují, je kancléř pařížské Sorbonny ve 12. století, Petr Comestor.

Středověk je také obdobím, kdy byly těmto jménům přiřazeny jednotlivé dary. Tyto tři dary měly také představovat veškerou hmotu, neboť zastupují veškerá v té době známá skupenství. Jednotliví králové pak podle různých výkladů představují všechna období lidského života; na scénách klanění Tří králů je jeden z nich zobrazován jako mladík, druhý jako muž a poslední jako stařec.

Tři králové nebyli nikdy oficiálně svatořečeni, avšak jsou uctíváni jako patroni poutníků a hříšníků. Ostatky svatých Tří králů podle legendy nalezla svatá Helena, která je přivezla do Konstantinopole a později darovala milánskému biskupovi. Po dobytí Milána roku 1158 císařem Fridrichem Barbarossou kolínský arcibiskup Rainald z Dasselu převezl tyto ostatky do Kolína nad Rýnem, kde je uložil do chrámového pokladu kostela sv. Petra. Ostatky Tří králů se staly místem úcty mnoha poutníků, jeden z významných zlatotepců Mikuláš z Verdunu pro ně zhotovil relikviář ze vzácných materiálů. Od roku 1948 je tento relikviář umístěn v centrální gotické lodi před hlavním oltářem kolínského dómu.

Astronomické vysvětlení

Existuje vysvětlení, podle kterého je příběh o narození Ježíše, jako i příběhy o narození Hora a Mithry, založen na astronomii. Před zimním slunovratem Slunce na 3 dny umírá a poté je vzkříšeno. Místo tohoto vzkříšení ukazuje hvězda na východě (Sirius), která ve spojení se třemi králi, což je označení pro hvězdy v pásu Orionu, ukazuje přesné místo, kde následující den Slunce vyjde.

K + M + B + a příslušný rok

V katolických zemích se o svátku Zjevení Páně (6. ledna) píše posvěcenou křídou na dveře domů a chlévů zkratka K + M + B + nebo latinský ekvivalent C + M + B + (nebo + C + M + B) jako formule

požehnání. Místo českého K se používá latinské C (Casparus - Kašpar). Zkratka se vykládá jako iniciály tří králů (Kašpar, Melichar, Baltasar). Původní text zní Christus mansionem benedicat – Kristus ať obydlí žehná, ať Kristus požehná tomuto příbytku (po celý rok – proto se za třetí křížek píše letopočet). Tři křížky symbolizují Nejsvětější Trojici, tj. Otce, Syna a Ducha Svatého. Nejsou to tedy znaménka „plus“ mezi iniciálami.

Zdroj: <http://cs.wikipedia.org/wiki>

Nadílka vánočních přání prostřednictvím SMS

Letí Ježíšek s nadílkou, vrtí při tom prdýlkou. Letí, letí přímo k Vám, žízeň prý má jako trám. Pokud čekáš nadílku, nech za oknem lahvinku. Krásné vánoce.	Tím nejkrásnějším dárkem k Vánocům není nic co se zlatem třpií. Je to úsměv, láska, pohlazení. Nad takový dar žádný není. Krásné Vánoce	Ať stromeček krásně Vám voní, ať tisíce zvonečků na Štědrý den zvoní, ať pocit štěstí a lásky hřeje, ty nejkrásnější Vánoce Vám přeje ...
---	---	---

Každý si svůj sen tiše sní, já jsem skřítek vánoční. Sny Tvé i přání znám, sněhovou vločku posílám. Zastudí Tě na čele a zašeptá: Šťastné a veselé Vánoce, přeje ...	Krásné svátky vánoční, hezkou cestu půlnoční. Pod stromečkem velké rance, na Silvestra pěkné tance. O půlnoci lehký krok a pak šťastný nový rok!	Krásné bílé Vánoce, zlatou ryбку v potoce. Ta, co plní tajná přání, od soumraku do svítání. Po Silvestru Nový rok, v novém roce jistý krok!
--	--	---

Zdroj: <http://stedry-den.blog.cz/>

Vánoční pohádka na závěr: Vánoční blázen

V jedné zemi na Východě žil před dvěma tisíci lety mladý blázen. Jako každý blázen snil i on o tom, že se jednou stane moudrým. Miloval hvězdy. Nikdy jej neunavilo pozorovat je a při tom žasnout nad nekonečností nebe. A tak se stalo, že jedné noci objevili novou hvězdu jen králové Kašpar, Melichar a Baltazar, ale i tento blázen.

„Ta nová hvězda je jasnější než ostatní“, mysl si. „To bude královská hvězda - narodil se nový vladař! Chci mu nabídnout své služby. Vždyť jestliže je to král, bude určitě potřebovat také nějakého blázna. Vydám se na cestu a budu jej hledat. Hvězda mě povede.“

Dlouho přemýšlel, co by novému králi mohl přinést darem. Avšak kromě své bláznovské kapuce, zvonkohry a jedné květiny neměl nic, co by mu mohl darovat.

A tak se z domova vydal na cestu - bláznovskou kapuci na hlavě, zvonkohru v jedné a květinu ve druhé ruce. První noc jej hvězda přivedla do chudé chaloupky. Tam našel dítě, které bylo chromé. Plakalo, protože si nemohlo hrát s ostatními dětmi. „Ach“, pomyslel si blázen, „dám tomu dítěti svoji bláznovskou kapuci. Potřebuje ji více, než nějaký král.“ Dítě si bláznovskou kapuci nasadilo na hlavu a šťastně se rozesmálo, plné radosti. To bláznovi místo poděkování bohatě stačilo.

Druhou noc jej hvězda zavedla do krásného paláce. Tam našel dítě, které bylo slepé. Plakalo, protože si nemohlo hrát s ostatními dětmi. „Ach“, pomyslel si blázen, „dám tomu dítěti svoji zvonkohru. Potřebuje ji více, než nějaký král.“ Dítě zvonkohru nadšeně rozeznělo a šťastně se rozesmálo, plné radosti. To bláznovi místo poděkování bohatě stačilo.

Třetí noc jej hvězda zavedla do zámku. Tam našel dítě, které bylo hluché. Plakalo, protože si nemohlo hrát s ostatními dětmi. „Ach“, pomyslel si blázen, „dám tomu dítěti svoji květinu. Potřebuje ji více, než nějaký král.“ Dítě si květinu s úžasem prohlíželo a šťastně se rozesmálo, plné radosti. To bláznovi místo poděkování bohatě stačilo.

„Teď už mi nezůstalo nic, co bych mohl králi darovat. Bude asi lepší, když se vrátím“, pomyslel si blázen. Avšak když vzhlédl k obloze, hvězda stála na jednom místě a smála se na něj jasněji než kdykoli předtím. A v tom uviděl cestu k nějaké stáji uprostřed polí.

Před stájí potkal tři krále a zástup pastýřů. I oni hledali nového krále. Ten ležel v jeslích - malé, bezbranné, chudé dítě. Maria, která zrovna chtěla na slámu prostřít čisté plínky, se bezradně rozhlížela a hledala pomoc. Nevěděla, kam by dítě položila. Josef právě krmil osla a všichni ostatní měli plné ruce darů. Tři králové přinášeli zlato, kadilo a myrhu, pastýři pak vlnu, mléko a chléb. Jen blázen zde stál s prázdnýma rukama. Maria, plná důvěry, položila tedy dítě do jeho náruče. Tak našel Krále, kterému chtěl v budoucnu sloužit. A také věděl, že svoji bláznovskou kapuci, zvonkohru i květinu rozdál dětem, aby měl místo pro Dítě, které mu nyní se svým úsměvem darovalo moudrost, po níž toužil.

Zdroj: vira.cz
Rubriku připravila: Mária Ramsová

Šťastné a veselé Vánoce !